

Dopad směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu na činnost knihoven a repozitářů

GA ČR – Projekt GA17-22474S

Přizpůsobení výjimek a omezení autorského práva, práv souvisejících a zvláštních práv pořizovatele databáze prostředí digitálních sítí

Matěj Myška

cyber.law.muni.cz

Konference o šedé literatuře a repozitářích, Praha , 17. 10. 2019

via <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-407827>

M A S A R Y K O V A
U N I V E R Z I T A

M U N I

L A W

Obsah

- Směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu
- Čl. 14 – volná díla výtvarného umění
- Čl. 15 – práva k publikacím („link tax“)
- Čl. 17 – některé způsoby užití chráněného obsahu online službami („filtrování internetu“)
- Shrnutí

Směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu

DSM směrnice

- 14. 9. 2016 – představena
- 26. 3. 2019 – přijata EP
- 17. 4. 2019 – podepsána předsedou EP a Rady
- 17. 5. 2019 – publikována v ÚV
- 7. 6. 2021 – transpoziční lhůta
- Nejdelší unijní autorskoprávní předpis

DSM obsah

- Hlava I OBECNÁ USTANOVENÍ
- Hlava II OPATŘENÍ PRO PŘIZPŮSOBENÍ VÝJIMEK A OMEZENÍ DIGITÁLNÍMU A PŘESHHRANIČNÍMU PROSTŘEDÍ
- Hlava III OPATŘENÍ KE ZLEPŠENÍ POSTUPŮ POSKYTOVÁNÍ LICENCÍ A ZAJIŠTĚNÍ ŠIRŠÍHO PŘÍSTUPU K OBSAHU
- Hlava IV OPATŘENÍ K DOSAŽENÍ ŘÁDNĚ FUNGUJÍCÍHO TRHU V OBLASTI AUTORSKÉHO PRÁVA

Aplikace DSM směrnice na GL repozitáře

- Definice? Aplikuje se? Co je GL repozitář?
- Čl. 2 odst. 3 DSMS: „*institucí kulturního dědictví*“ veřejně přístupná knihovna nebo muzeum, archiv nebo instituce pečující o zachování filmového nebo zvukového dědictví

Dopad DSM směrnice na GL repozitáře

- Definice? Aplikuje se? Co je GL repozitář?
- Čl. 2 odst. 1 DSMS: „**výzkumnou organizací**“ *vysoká škola včetně jejích knihoven, výzkumný ústav nebo jakýkoli jiný subjekt, jejichž hlavním cílem je provádět vědecký výzkum nebo vykonávat vzdělávací činnosti, jejichž součástí je rovněž vědecký výzkum:*
  - a) *na neziskovém základě nebo tak, že zpětně investuje všechny zisky do svého vědeckého výzkumu, nebo*
  - b) *v souladu s úkoly ve veřejném zájmu uznávanými členským státem | takovým způsobem, že přístup k výsledkům tohoto vědeckého výzkumu není přednostně umožněn podniku, který na tuto organizaci vykonává rozhodující vliv;*

Čl. 14 – Volná díla výtvarného umění

Čl. 14 – Volná díla výtvarného umění

- *Členské státy stanoví, že v případech, kdy uplynula doba ochrany díla výtvarného umění, se autorské právo a práva s ním související nevztahují ani na materiál vzniklý rozmnožením tohoto díla, který není původní v tom smyslu, že je autorovým vlastním duševním výtvořem.*

BO č. 53 – Volná díla výtvarného umění

- *Po uplynutí doby ochrany se dílo stává veřejně dostupným a končí platnost práv, které právní předpisy Unie v oblasti autorského práva tomuto dílu poskytují. V oblasti výtvarného umění přispívá šíření věrných rozmnoženin děl ve veřejné sféře k přístupu ke kultuře a k její propagaci a k přístupu ke kulturnímu dědictví. V digitálním prostředí je ochrana těchto rozmnoženin prostřednictvím autorského práva nebo práv s ním souvisejících **v rozporu se skončením platnosti ochrany děl chráněných autorským právem.** [...] To by nemělo institucím kulturního dědictví bránit v prodeji rozmnoženin, jako jsou pohlednice.*

Čl. 14 - komentář

- Snaha zabránit znovuzískání ochrany
- Problém „fotografie“ – „věrná“ = neoriginální
  - Ochrana originálních fotografií (*Infopaq*) -
- Zavádějící komunikace obsahu směrnice:
  - *„Pokud například najde někdo na internetu veřejně dostupný obraz, plastiku či umělecké dílo, bude moci je zkopírovat, užívat a sdílet online jejich fotografie, a to i pro komerční účely, nebo je nahrát na Wikipedii.“*
  - Otázky a odpovědi – Evropský parlament odhlasoval moderní pravidla autorského práva; 26. 3. 2019; https://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-19-1849_cs.htm

Čl. 15 – práva k tiskovým publikacím

Čl. 15 odst. 1 DSMS – práva k tiskovým publikacím

- *[...] práva vydavatelů vydavatelům tiskových publikací usazeným v některém členském státě práva [...] k užití jejich tiskových publikací online poskytovateli služeb informační společnosti.*
- *Ochrana poskytnutá [...] se nevztahuje na*
  - *vložení hypertextových odkazů.*
  - *na užití jednotlivých slov nebo velmi krátkých úryvků z tiskových publikací.*
- 2 roky

Čl. 2 odst. 4 DSMS – tisková publikace

- sbírka tvořená **převážně literárními díly novinářské povahy**, která může rovněž obsahovat jiná díla a jiné předměty ochrany a která:
  - a) představuje jednotlivou položku v rámci **periodicky** zveřejňované nebo pravidelně aktualizované publikace pod tímž názvem, jako jsou noviny nebo časopis s obecnou či speciální tematikou;
  - b) má za cíl poskytovat veřejnosti informace z oblasti **zpravodajství** nebo jiných témat a
  - c) je zveřejněna v jakémkoli médiu z podnětu, na **redakční odpovědnost** a pod kontrolou poskytovatele služeb.
- Periodické publikace vydávané pro vědecké či akademické účely, jako jsou vědecké časopisy, se nepovažují za tiskové publikace pro účely této směrnice;

Komentář

- Ochrana proti „agregátorům“
- GL není tisková publikace
- GL v zásadě nemusí řešit

Čl. 17 – některé způsoby užití chráněného obsahu online službami

Aktuální úprava odpovědnost obsahových platformem

- 2000/31/ES – směrnice o elektronickém obchodu
  - Poskytovatel služby informační společnosti – neodpovídá pokud
    - neví (skutečná vědomost) nebo neměl vědět (konstruktivní vědomost)
    - V ČR – zákon č. 408/2004 Sb. – obrácená logika úpravy
- GL repozitář
  - Užívá sám?
  - Je platformou? (Smlouva s producentem GL)

Čl. 17 odst. 1 DSMS

- *„Členské státy stanoví, že poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online provádějí sdělení veřejnosti nebo zpřístupnění veřejnosti pro účely této směrnice, pokud poskytují veřejnosti přístup k dílům chráněným autorským právem nebo jiným předmětům ochrany nahraným svými uživateli.“*
- Licenční X Filtrační přístup

Čl. 2 odst. 6 DSMS

– ***„poskytovatelem služeb pro sdílení obsahu online“***

poskytovatel služby informační společnosti, jehož hlavním účelem nebo jedním z hlavních účelů je uchovávat velký počet děl chráněných autorským právem nebo jiných předmětů ochrany nahrávaných jeho uživateli a zpřístupňovat je veřejnosti, přičemž poskytovatel tato díla a jiné předměty ochrany uspořádává a propaguje za účelem zisku.“

Čl. 2 odst. 6 DSMS

- „*Poskytovatelé služeb, jako jsou neziskové online encyklopedie, nezisková vzdělávací a vědecká úložiště, platformy pro vývoj a sdílení softwaru s otevřeným zdrojovým kódem, poskytovatelé služeb elektronických komunikací ve smyslu směrnice (EU) 2018/1972, online tržiště a mezipodnikové cloudové služby a cloudové služby, které uživatelům umožňují nahrávat obsah pro vlastní potřebu, se nepovažují za „poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online“ ve smyslu této směrnice.*“

BO č. 62 – užití chráněného obsahu online službami

– „*Určité služby informační společnosti mají v rámci svého obvyklého používání umožnit přístup veřejnosti k obsahu chráněnému autorským právem nebo k jiným předmětům ochrany, **které nahráli jejich uživatelé.** Definice poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online podle této směrnice by se měla vztahovat pouze na online služby, které hrají důležitou úlohu na trhu online obsahu tím, že **soutěží s ostatními online službami poskytujícími obsah, jako jsou služby audiovizuálního online přenosu, pro stejné cílové skupiny.**“*

BO č. 62 – užití chráněného obsahu online službami

– „...Tyto služby by **neměly zahrnovat služby, které mají jiný hlavní účel** než umožnit uživatelům nahrávat a sdílet velké množství obsahu chráněného autorským právem s cílem dosahovat z této činnosti zisk.“

BO č. 62 – užití chráněného obsahu online službami

– „...Z definice poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online by měli být rovněž vyloučeni poskyvatelé služeb, jako jsou platformy pro vývoj a sdílení softwaru s otevřeným zdrojovým kódem, **neziskové vědecké nebo vzdělávací archivy** a neziskové online encyklopedie.“

Komentář

- Kontroverze
- Inverze základních principů odpovědnosti a autorského práva
- Kolize s lidskými právy
- GL – v zásadě se neaplikuje
  - GL repozitář – výjimka

MUNI
LAW

Shrnutí

Shrnutí

- Směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu
  - Spíše výjimky a omezení
- Čl. 14 – volná díla výtvarného umění – OK
- Čl. 15 – práva k publikacím („link tax“) – OK
- Čl. 17 – některé způsoby užití chráněného obsahu online službami („filtrování internetu“) – OK

MUNI
LAW

Díky za pozornost!

GA ČR – Projekt GA17-22474S

Přizpůsobení výjimek a omezení autorského práva, práv souvisejících
a zvláštních práv pořizovatele databáze prostředí digitálních sítí

Matěj Myška

cyber.law.muni.cz